

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 21-23
2513 AA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Plesmanweg 1-6
2597 JG Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IENM/BSK-2013/294495

Bijlage(n)

Datum 19 december 2013
Betreft Nadere vragen bij de concept-kabinetsreactie op het
Groenboek "Een kader voor Klimaat- en energiebeleid
2030"(4 december 2013, kenmerk 153203.03U)

Geachte voorzitter,

Hierbij doe ik u de antwoorden toekomen op de nadere vragen die gesteld zijn door de leden van de fractie van GroenLinks met betrekking tot de conceptkabinetsreactie op het Groenboek "Een 2030 raamwerk voor klimaat- en energiebeleid" (22112 GF).

CO2 doelstelling

De leden van de fractie van GroenLinks vragen waarom de regering niet kiest voor een 50% CO2 doelstelling in 2030, gezien het feit dat het VK dit doet en aangezien wetenschappelijk onderzoek zou uitwijzen dat een reductie van 55% nodig is om op het twee graden pad te blijven.

Welke reducties er precies voor Europa en de ontwikkelde landen nodig zijn om op het twee-graden pad te blijven hangt vanzelfsprekend af van het verdelingsmechanisme en de achterliggende verdelingsprincipes die gehanteerd worden. De Europese Commissie zelf noemt een doel van 40% in 2030 nodig om op het kosteneffectief pad te blijven op weg naar de doelstelling om in 2050 80-95% broeikasgasreductie te behalen ten opzichte van 1990, in de context van de reducties die door ontwikkelde landen als groep nodig zijn om de twee graden doelstelling te halen. De regering zet daarom in op een doelstelling van tenminste 40%, waarbij geldt dat additionele doelen minder hard nodig zijn naarmate de CO2 doelstelling hoog genoeg is en het ETS in voldoende mate versterkt wordt.

De Roadmap van de Europese Commissie stelt de 40% CO2-reductie gelijk aan de binnenlandse CO2 reductie, en derhalve zonder het meetellen van de in het buitenland te realiseren reductie zoals bijvoorbeeld via het Clean Development Mechanism (CDM). De leden van de fractie van GroenLinks vragen de regering of zij deze notie onderschrijft.

Het antwoord luidt bevestigend: de doelstelling van tenminste 40% betreft uitsluitend de binnenlands te realiseren reductie, conform de Roadmap van de Europese Commissie. Met deze doelstelling zet de regering in op tenminste de ondergrens van het kosteneffectief pad naar 80-95% in 2050.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen of het kabinet bereid is haar klimaatdoel voor 2020 te verhogen middels reducties in het buitenland, bijvoorbeeld via CDM.

Het kabinet ziet momenteel geen aanleiding om eigenstandig haar Europees vastgestelde doelen¹ te verhogen en dus ook niet via extra CDM, waarvoor bovendien de financiële dekking zou ontbreken. Nederland haalt volgens de laatste ramingen haar non-ETS doel ruim, zodat de reductie in Nederland in 2020 hoger dan 20% zal liggen.

De leden vragen verder of het kabinet bereid is om ook een tussendoel voor Nederland voor 2030 af te spreken.

Dat is het geval. Daar is reeds uitgebreid op ingegaan in de Klimaatagenda.

Meerdere doelen klimaat en energie

De regering heeft kennis genomen van het door de fractie van GroenLinks aangehaalde PBL-rapport² waarin onder meer wordt gesteld dat alleen een emissiedoelstelling onvoldoende is om de EU-doelstelling van 80% in 2050 te realiseren, maar dat een CO2 doelstelling hand in hand moet gaan met beleid en doelen voor energie-innovatie en energiebesparing.

Het kabinet zet in op een CO2 doel als hoeksteen van het beleid. Een hogere CO2 doelstelling zal in het ETS immers leiden tot een sterke aanscherping van het emissieplafond en daarmee, via de prijs van emissierechten, emissiereducerende maatregelen bij bedrijven stimuleren. Opties op het gebied van hernieuwbare energie worden dan bijvoorbeeld sneller rendabel zonder dat een forse Europese stimulering met energiesubsidies nodig is. Overigens is in het Energieakkoord dat onder de leiding van de Sociaal Economische Raad tot stand is gekomen een doelstelling van 14% duurzame energie in 2020 en 16% in 2023 overeengekomen.

De genoemde studie van het PBL benadrukt het belang van een doel of beleid voor energie-innovatie in plaats van een generiek hernieuwbaar energiedoel. Men zou, aldus het PBL, moeten inzetten op technologieën die nog een groot potentieel hebben voor emissiereductie en kostprijsreductie. De regering onderschrijft het belang van inzet op innovatieve technologieën binnen het klimaat- en energiepakket 2030, zodat de internationale omslag naar een volledig duurzame energievoorziening in 2050 zo kosteneffectief mogelijk kan worden gemaakt. Het kabinet zal de diverse opties voor het vormgeven van doelen en beleid (naast een ambitieus CO2doel) ter bevordering hiervan nog bestuderen. Daarbij is het zowel van belang om emissiereducties te bereiken langs het kosteneffectieve pad richting 2050 alsook om tijdig de fysieke inrichting van onze economie, (waaronder onze energiehuishouding) zo aan te passen dat internationaal wordt afgekoerst wordt op een 100% duurzame energievoorziening in 2050.

¹ Minus 16% ten opzichte van 1990 voor de emissies buiten het emissiehandelsstelsel ETS en EU-breed -21% voor de emissies onder het ETS.

² EU policy for climate and energy beyond 2020. Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag 2013. Zie ook http://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/PBL_2013-EU-policy-options-for-climate-and-energy-beyond-2020_1082_0.pdf

De leden van de fractie van GroenLinks stellen dat de huidige doelstelling voor hernieuwbare energie volgens het PBL nauwelijks stimulans biedt voor meer innovatieve biomassatoepassing en vragen of de regering bereid is deze doelstelling aan te scherpen.

Zoals gezegd zet de regering in op een ambitieus CO₂ doel, waarbij parallel bekeken wordt hoe verdere doelstellingen en/of beleid opgesteld kunnen worden, op een zodanige wijze dat de doelstellingen, cq het beleid elkaar aanvullen en het geheel een zo kosteneffectief mogelijk pad vormt richting de internationaal overeengekomen 80-95% CO₂ reductie. De ontwikkelingen rond mondiale klimaatafspraken en de voorziene impact assessment van de Europese Commissie spelen daarbij ook een rol.

Daarnaast stellen de leden van de fractie van GroenLinks dat de huidige duurzaamheidscriteria volgens het PBL slechts een deel afdekken van de duurzaamheidsrisico's van de inzet van biomassa en vragen of de regering bereid deze criteria aan te scherpen en aan te vullen.

Toen de rapportage van PBL verscheen in mei was het Energieakkoord nog niet afgesloten. Hierin is inmiddels tussen de partijen afgesproken dat in Nederland uiterlijk eind 2014 duurzaamheidscriteria worden geformuleerd op de terreinen van koolstofschuld, ILUC en duurzaam bosbeheer, aanvullend op de NTA 8080-eisen.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen of de regering zich in Europees verband en in Nederland zal inzetten voor het aanscherpen van energieprestatienormen van gebouwen en emissienormen voor voertuigen.

Voor wat betreft energieprestatienormen voor gebouwen geldt het volgende. In het Energieakkoord voor duurzame groei zijn afspraken gemaakt voor maatregelen op het gebied van energiebesparing in gebouwen, tot en met 2020. Hierbij gelden de Europese richtlijnen zoals EED³ en EPBD⁴ als uitgangspunt. De EPBD vereist onder andere dat nieuwbouwwoningen in 2012 bijna-energie neutraal moeten zijn. De regering heeft thans geen plannen om verdergaande aanscherping te bevorderen.

De minister voor Wonen en Rijksdienst heeft overigens op 15 november en 2 december jongstleden brieven naar de Tweede Kamer gestuurd over de uitwerking van het energiebesparingsbeleid in de gebouwde omgeving.

Voor wat betreft emissienormen, zet de Nederlandse regering zich in Brussel in voor ambitieuze CO₂-doelen voor personen- bestelauto's. In het Energieakkoord is onlangs nog herbevestigd dat de overheid zich, samen met de andere partners in het Akkoord, zal inzetten voor ambitieuze normen na 2020. In het Energieakkoord is overigens een forse nationale extra inspanning op het gebied van energiebesparing van 100 PJ opgenomen.

De fractie van GroenLinks vraagt of de focus op een CO₂ reductiedoel is ingegeven door de verwachting dat het ETS voldoende houvast biedt om de reductiedoelstelling te halen.

³ Energy Efficiency Directive

⁴ Energy Performance Building Directive

Doordat in het ETS vooraf de reductiedoelstelling wordt vertaald in een emissieplafond is verzekerd dat het ETS het gestelde reductiedoel haalt. Nederland zet dan ook in op het aanscherpen van het emissieplafond in het ETS na 2020, in lijn met een Europese CO₂-reductie van tenminste 40 procent in 2030. De Europese Commissie komt naar verwachting begin 2014 met voorstellen om het ETS te versterken, waar het aanscherpen van het emissieplafond onderdeel van is.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Ons kenmerk
IENM/BSK-2013/294495

De fractie van GroenLinks verwijst daarnaast naar pleidooien van de industrie voor respectievelijk een energiebesparingdoelstelling en voor een combinatie van een CO₂ reductiedoelstelling, een hernieuwbare energie doelstelling en een energiebesparingdoelstelling en vraagt of de regering bereid is om initiatief te nemen tot Europese afspraken over een bindende energiebesparingdoelstelling en een bindende hernieuwbare energiedoelstelling.

Zoals hierboven aangegeven acht het kabinet een ambitieuze CO₂ doelstelling gecombineerd met een aanscherping van het ETS de meest effectieve en efficiënte wijze om de doelstelling van 80-95% emissiereductie in 2050 te halen. Met het oog op de kosteneffectiviteit is het van belang om doelstellingen dan wel beleid voor hernieuwbare energie of energie-innovatie en energiebesparing goed af te stemmen op het CO₂ doel, daarbij de te verwachten prijsontwikkeling binnen het ETS in het oog houdend. Daarbij moet overigens worden opgemerkt dat de meerderheid van de Europese landen zich in hun reacties op het Groenboek wel uitspreekt voor bronbeleid (ecodesign, labelling), maar niet zozeer voor een bindende Europese doelstelling op gebied van energiebesparing. Ook het door de fractie van GroenLinks geciteerde PBL-rapport geeft aan dat er weinig toegevoegde waarde is van een bindend doel voor energiebesparing boven bronbeleid. De meeste landen hebben echter ook aangegeven de discussie over een doelstelling cq beleid op gebied van energiebesparing te willen voeren eerst na evaluatie van de Energy Efficiency Directive (EED) in 2014.

Bovengenoemde antwoorden hebben geen aanleiding gegeven tot aanpassing of wijziging van de conceptkabinetsreactie op het Groenboek "Een kader voor Klimaat- en energiebeleid 2030".

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

Wilma J. Mansveld